

TEDENSKESLIK

PRILOGA DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 19. julija 1928

29. šte.

Slovenske kleklarice

Vroče poletno nedeljsko popoldne je. Solnce se smeje z ne-
skončne modrine in obseva v polnem bahatem svitu polje, ki je baš
sedaj res zlato. Ječmen so že poželi, rž in pšenica pa z nagnjenimi
glavicami štejeta urice svojega življenja. Morda že jutri, najkasneje pa v par dneh pri-
dejo na polje z velikimi krivimi noži žanjice in porežejo to, kar je rodilo polje. Pri tem pa
bodo dekleta še celo zapela.

Solnčni nagajivi žarki pa bi radi ponaga-
jali tudi deklici, ki sedi v hladni senčici, ko-
šatih jablan, rastočih pred kmečko hišo. Mor-
da pa so radovedni in bi hoteli pogledati v
njeno srčece, ki baš sedaj čuvstvuje sanje
vsega svojega življenja.

Deklica sedi pri mizi, pred njo pa leži v
košarici valjasta blazinica vsa nabodena z
bucikami, med katerimi je nebroj belih niti,
spletenih veliki pajčevini slčno. S prsti pre-
metava malim keglem podobne palčice, pri-

so bile šole, kjer so se dekleta učila v izdelovanju posebno finih
vrst čipk, kakor tudi v risanju in prenašanju vzorcev. — V Poljan-
ski in Selški dolini izdelujejo čipke po vseh vaseh v dolini, kakor

tudi po visoko v hribih samevajočih posest-
vih. Kleklanja se uče deloma doma, hčerka
od matere, ali pa prijateljica od prijateljice.
V izpopolnjevanje pa so se učile, odnosno se
uče deklice v šoli, kjer jih je poučevala uči-
teljica pri ročnem delu, ali pa so bile postav-
ljene za to posebne učiteljice, ki so tudi vodile
in vodijo te vrste dela v svojih okoliših.

V povojni dobi, odkar so Idrijo pobasali
Italijani, pa so prenesli kleklarsko središče v
Žiri, kamor so se preselili tudi trgovci in or-
ganizatorji kleklarske obrti. Nekaj trgovcev,
ki po večini prekupejo s čipkami, pa je
tudi v drugih večjih krajih omenjenih dolin.
Mnogi nosijo svoje izdelke in tiste svojih
znancev in sorodnikov v večja mesta in le-

vezane na nitkah, pritrjenih na blazinici. Pre-
metava jih, misli njene pa so daleč od tod,
tam doli v sosedni vasici, pri njenemu dra-
gemu, za katerega je njeno delo namenjeno.
Hiti z delom. Med tednom nima časa, saj
mora na polje, mora žeti. Ostanjejo ji samo
nedelje in zato je treba čas izkoristiti. Ko bo
žetev pod streho, ko bo omlateno, pretreseno
in prerešetano, takrat mora biti končana tudi
njena bala, za katero kleklja čipke. Pri takem
delu pa najdemo naša dekleta in žene tudi v
zimskem času, takrat ko drugo delo počiva.
Večini naših žensk nudi kleklanje postranski
zasluzek, poleg tega, da si tudi svojo balo
opremljajo s klekljanimi čipkami. Mnogo pa
je tudi takih, ki so se popolnoma posvetile tej
obrti.

Najbolj razširjena je kleklarska obrt v
Idriji, ki smo jo kakor znano izgubili kljub
temu, da je bila bistveni del Slovenije. Pa
tudi vsa idrijska okolica se bavi s kleklanjem.
Prav tako živalno se udeležujejo v omenjeni
obrti stanovalke Poljanske in Selške doline.
V prejšnjih letih, pred vojno, so skoraj vse
tovrstno blago oddajali v Idrijo, odkoder so bili večji trgovci, ki
so nabavljali vse potrebne predmete in material, kakor tudi po-
kupili izdelano blago in ga spravili na širni svetovni trg. V Idriji

tovišča, tudi izven naše države. Le-ti imajo
večkrat neprilike pri prodaji. Kaj rado so
zgodli, da nasedejo nepoštenim, brezvestnim
kupcem, ki jih opeharijo.

Izdelovanje klekljanih čipk v Sloveniji je
že zelo staro. Gotovo nad štiristo let. Slo-
venke je naučila klekljati žena rudarskega
uradnika, ki se je priselil iz Češkega, kjer ta
obrt tudi še danes cvete. Tekom let se je
kleklanje pri nas tako udomačilo, da ga lahko
smatramo za pravo slovensko obrt, posebno
radi tega, ker najdemo v večini vzorcev po-
polnoma domače osnutke, zasnovane od na-
ših žensk in deklet. V zadnjem času pa se po-
služujejo tudi drugih vzorcev, kakor jih pač
zahteva današnja moda.

V zadnjih letih vodi kleklarsko obrt in
tudi skrbi za njen razvoj in napredek Držav-
ni osrednji zavod za žensko domačo obrt v
Ljubljani.

Tako vidimo vsepovsodi, da je naš narod
priden in delaven. Živi ga delo lastnih rok.
Naše ljudstvo se bavi s poljedelstvom, peča
pa se tudi z sadjarstvom, živinorejo, čebe-
larstvom in obrtjo. Veselo, pošteno in dobro srce ter pridne in delavne
roke so kras slovenskega človeka, bogastvo, lepota in milina so
darovi naše male, a mile in iskreno ljubljene slovenske zemljice.

Po neslavnem padcu Vukičević-Koroščeve okrvavljene vlade

Kdo neki to junaki so,
ki klavrni se vračajo,
kot da iz boja bi prišli,
kjer bili so nabiksani,

Nad njimi general sedi
in pendrek v rokah drži;
to res oblasten je gospod,
ki bije, tepe, lasten rod,

Zdaj mender ste spoznali vsi,
kdo, da so eselesarji,
ki so skakali in plesali,
kot radikali jim piskali,

Kaj vse so vam obetali,
ko so v Beograd odšli
in kaj vam zdaj prinašajo,
ko žalostni se vračajo . . .

Veliki knez Ivan Konstantinovič in princesa Jelena, sestra našega kralja ob poroki, ki se je vršila že pred mnogimi leti

Marija Dolšek, litjska okrajna babica, je te dni praznovala svojo 75letnico. 40 let že opravlja svoj poklic in je prinesla nič manj ko 2500 otrok

V sredini zgoraj:
Prva slika našega kraljeviča Tomislava s svojo mamo

Desno:
General Hadžić, ki mu je poverjena sestava nove vlade

Levo:
Te dni je bil v Gor. Logatcu otvoren sokolski dom

Desno:
Slovenski orožniki v Južni Srbiji. Sv. Nikolsko četniško odelenje za Ovčepoljski srez. V sredini vodja odelenja naš rojak žand. kapetan Plevelj; sprepredaj žand. kaplara Zdovo in Hodnik

Levo:
Žika Lazić, načelnik javne varnosti v Beogradu je bil te dni težko ranjen od nekega Bolgara

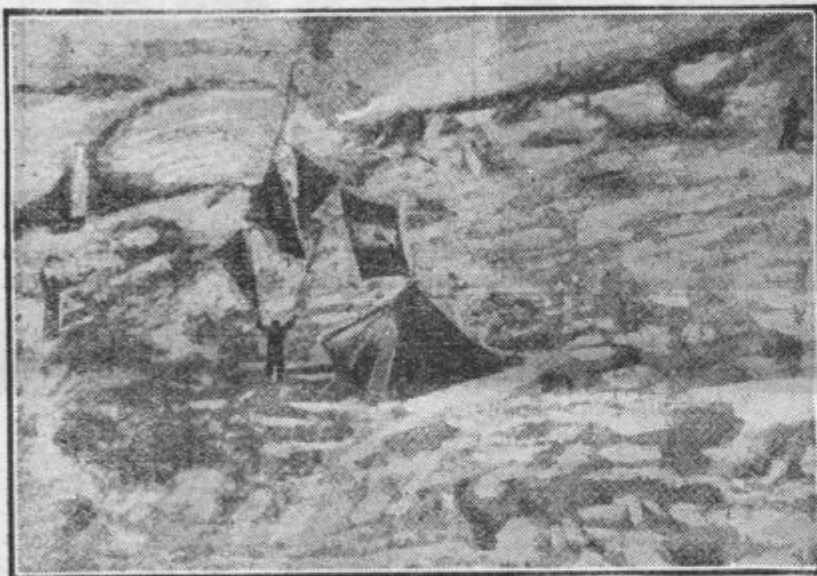
Lövensteinova žena, ki ga kljub nedokazani smrti smatra za izgubljenega

Bankir Lövenstein, ki je dosedaj še na nepojasnjen način izginil. Baje je padel iz letala

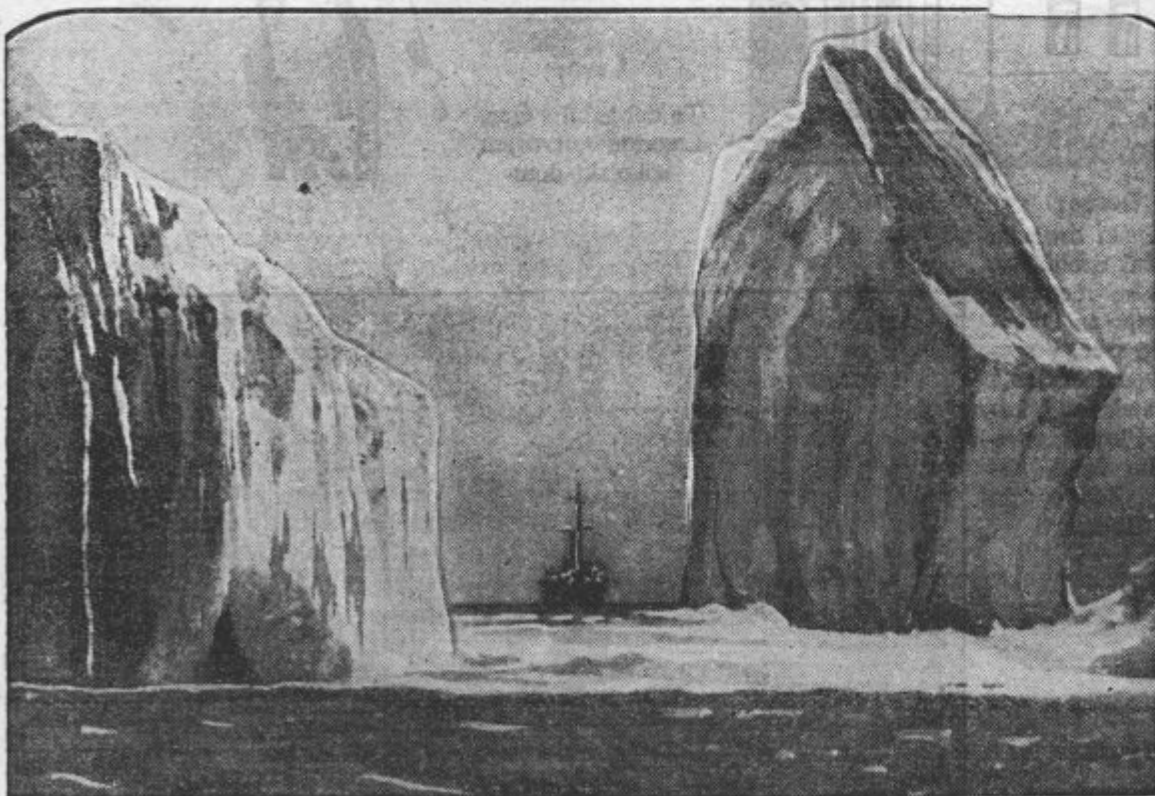
Znani švedski učenjak Malmgreen, ki se je ponesrečil in umrl kot član Nobilevega poleta

Nobilov šotor, ki so ga rdeče pobarvali, da bi ga lažje opazili aeroplani, ker je ta barva v polarnem svetu najbolj vidna

Ljudi avtomobili se včasih spleše, največkrat po krivdi voznikov. Ta slučaj vidimo na naši sliki iz Trnovskega nasipa v Ljubljani

Velikanske ledene gore, s katerimi se borijo lomilci ledu, ki iščejo Nobileve ponesrečence

Desno:

Najlepši otrok iz Pariza, ki je pri lepotni tekmi pariških otrok dobil prvo nagrado

